

Palvelujärjestelmän uudistus – vastaanotto toiminnan, alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön sekä osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus

Ahall 28.02.2024 § 55

Valmistelija: Jussi Lampi, puh. 044 714 2631,
jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentui 19 aiemman järjestäjän rakenteisiin. Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamisen kokonaisuutena hyödyntäen integroitunutta järjestelmää. Palvelujärjestelmän uudistamisessa tarkastellaan kaikkia toimintoja, erityisen vaativista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Pohjois-Savon hyvinvointialueen alijäämä vuodelta 2023 on -63 M€ (tilinpäätösarvio). Myös talousarvio vuodelle 2024 on selvästi alijäämäinen. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävästi palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Aluehallitus käynnisti uudistamisohjelman valmistelu syyskuussa 2023 (Ahall 18.09.2023 § 282) ja asetti sille 30-50 M€ pysyvän kustannusvaikutustavoitteet joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi. Uudistamisohjelma on keskeinen osa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan neljää kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Yliopistollisen sairaalan uudistus

Esityslistan liitteessä on esitetty luonnokset vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistuksesta (R1) ja osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistuksesta (R2). Liitteessä esitetty materiaali on viranhaltijavalmisteluna tehty ensimmäinen ja alustava luonnos. Uudistukset valmisteltiin skenaariotyöskentelynä, jossa kullekin uudistukselle valmisteltiin useita vaihtoehtoisia toteuttamistapoja ja sisältöjä päätöksentekoa varten sekä arvioitiin niiden kustannusvaikutuksia. Virkamiesvalmistelua tehdään työryhmissä, joissa palvelutoimialoilla on keskeinen rooli. Työryhmien

puheenjohtajina toimii ylilääkäri Jarno Rieppo (työryhmä R1) ja toimialajohtaja Mikko Korhonen (työryhmä R2). Työryhmien kokoonpanot on kuvattu esityslistan liitteessä. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa valmistelua.

Valmistelua ja käsittelyä jatketaan osallistamalla henkilöstöä, asukkaita ja sidosryhmiä talven ja kevään 2024 aikana. Lisäksi luonnokseen tullaan pyytämään lausunnot hyvinvointialueen lautakunnista, jaostoista sekä lakisääteisistä että vapaaehtoisista vaikuttamistoimielimistä. Myös Pohjois-Savon kunnilta pyydetään luonnokseen lausunnot.

Valmistelutyöryhmät analysoivat saatua palautetta, vaihtoehtoisia ehdotuksia sekä lausuntoja ja näiden perusteella arvioivat muutostarpeita, tekevät korjauksia ja vaikutustenarviointia. Tavoitteena on saada uudistukset päätöksentekoon kesäkuussa 2024.

Esityslistan liitteenä:

- Palvelujärjestelmän uudistus LUONNOS, Ahall 28022024

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus merkitsee skenaarioluonnokset ja valmistelutilanteen tiedoksi ja päättää lähettää skenaariot lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoisin vaikuttamistoimielimiin. Tämän lisäksi aluehallitus päättää lähettää luonnokset lausunnoille Pohjois-Savon kuntiin. Lausunnot esitettyihin luonnoksiin on toimitettava 30.4.2024 mennessä.

Samalla aluehallitus käynnistää laajan sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan kevään aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelujärjestelmän uudistus ja sen taloudellisten tavoitteiden (30-50M€) saavuttaminen on keskeinen osa hyvinvointialueen talouden tasapainottamista (tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma). Uudistusten kustannusvaikutuslaskelmat tarkentuvat valmistelun myötä keväällä 2024.

Toimivallan peruste hallintosääntö 36 §

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus Aluehallitus päättää:
1) merkitä skenaarioluonnokset ja valmistelutilanteen tiedoksi
2) lähettää skenaariot lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoisin vaikuttamistoimielimiin
3) lähettää luonnokset lausunnoille Pohjois-Savon kuntiin.

Lausunnot esitettyihin luonnoksiin on toimitettava 30.4.2024

mennessä. Samalla aluehallitus päättää käynnistää laajan sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan kevään aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä.

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Riitta Raatikainen, Aino Kanninen, Merja Rautiainen, Markku Siponen, Kati Ähman, Kati Hynninen ja Ilpo Kärkkäinen ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1. kohta 5 ja 7) ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 19.29-19.53
- Tarja Pöyhönen oli läsnä kokouksessa asian esittelyn ja päätöksenteon ajan klo 19.29-19.53.
- Puheenjohtajana toimi asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan Hannu Kokki.

Hyvinvointialuejohtajan kokouksessa muutettu päätösesitys:
Aluehallitus päättää:

- 1) merkitä skenaarioluonnokset ja valmistelutilanteen tiedoksi
- 2) lähettää skenaariot lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoihin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille
- 3) lähettää luonnokset lausunnoille Pohjois-Savon kuntiin.

Lausunnot esitettyihin luonnoksiin on toimitettava 30.4.2024 mennessä. Samalla aluehallitus päättää käynnistää laajan sidosryhmien osallistamisen, jossa kuullaan kevään aikana mm. henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä. Lisäksi materiaalia täydennetään esitetyillä muutoksilla.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nuovalt 09.04.2024 § 20
13375/00.01.02.00/2023

Valmistelija: Juho Juvenius, juho.juvenius(a)pshyvinvointialue.fi

Nuorisovaltuusto on saanut lausuntopyyynnön aluehallitukselta 5.3.2024.

Nuorisovaltuusto aloitti keskustelun palvelujärjestelmän uudistamisesta 27.2.2024 kokouksessa, jossa kerrottiin myös nuorisovaltuuston osalta aikataulua kokonaisuuteen liittyen. 9.4.2024 kokouksessa nuorisovaltuusto muodostaa pohjaa lausunnonle, jonka puheenjohtajisto kirjoittaa kokouksen jälkeen ja lähettää sen eteenpäin hyvinvointialueen kirjaamoon.

Nuorisovaltuustolle esitellään myös 9.4.2024 kokouksessa palvelujärjestelmän uudistusta strategijahtaja Jussi Lammen toimesta.

Nuorisovaltuusto on pyytänyt kuntien edustajia sekä kuntien nuorisovaltuuston ohjaajia keskustelemaan kuntien nuorisovaltuustoissa palvelujärjestelmän uudistamisesta oman

kunnan näkökulmasta. Havainnot ja keskustelun tulokset kirjataan yhteiseen Word-tiedostoon, joka toimii kokouksessa keskustelun ja lausunnossa kirjoittamisen tukena.

Päätösehdotus

Jussi Lampi esittelee palvelujärjestelmä uudistusluonnosta ja vastaa nuorisovaltuuston esittämiin kysymyksiin.

Nuorisovaltuusto keskustelee palvelujärjestelmän uudistamisesta kuntien sekä nuorisovaltuuston edustajien tekemien havaintojen pohjalta, ja muodostaa pohjaa tulevalle lausunnolle.

Keskustelujen jälkeen nuorisovaltuusto antaa täydet valtuudet puheenjohtajistolle kirjottaa keskustelujen ja aiemmin toimitettujen kommenttien, kehitysideoiden ja huomioiden pohjalta lausunnon, joka lähetetään 30.4.2024 mennessä hyvinvointialueen kirjaamoon.

Päätös

Nuorisovaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen.

Jussi Lampi poistui 18:03 pykälän käsittelyn jälkeen.